

ינון שנקר:

„מה תעשה אם ילד בכיתה יחלה באיידס?“

בימים אלה עוסקים הכל בישראל במחלת האיידס. ממה נדבקים, איך מונעים את המחלה, האם מותר ללחוץ יד לחולה-איידס, ועוד שאלות ממין זה. ינון שנקר, סטודנט בבית-הספר לרפואה קהילתית בפקולטה לרפואה בירושלים, יזם פרויקט חדש לבתי-הספר. פרויקט להסברת מחלת-האיידס.

● מתי התחיל הפרויקט?

רפואה מונעת מלמדים הסטודנטים לרפואה מזה כמה שנים בכתיסה-ספר בארץ. בחודשים האחרונים, כשהתחיל הפחד הגדול מפני מחלת-האיידס, הצעתי שלמיסגרת הרפואה המונעת, שבה אנחנו נותנים חינוך מיני ומסבירים איך להימנע ממחלות-לב, איך לצחצח שיניים, נכניס גם את נושא האיידס.

● הילדים דרשו לדעת?

כן, לאמיתו של דבר, הם היו הראשונים שהתחילו לשאול שאלות על האיידס, ואז הכנו מערך לימודי עבור תלמידים צעירי-ים.

● מאיזה כיתות אתם מתחילים ללמד על המחלה?

כבר בכיתות ו', לילדים בני 12. כיתה ו' זו הכיתה הצעירה ביותר המקבלת חינוך מיני בצורה מסודרת, וחשבנו שאם הם שואלים, יש צורך לתת להם תשובות מנומקות, יסודיות ורציניות.

● היו בעיות עם ההורים?

היות והחלטנו לקשור את האיידס עם נושא מערכת-החיסון, ולא עם המערכת המינית, העניין עבר בשלום. הורים, תלמידים ומורים קיבלו את הרעיון בצורה אוהדת ביותר. התלמידים גם שמחו שיש מישהו שבכלל מתייחס לעניין האיידס ומביא להם לבית-הספר מידע מסודר.

● איך מסבירים לילדים את האיידס?

מכיוון שהמחלה כל-כך מפחידה, היה צורך להסביר אותה בדרך שלא תפחיד, אך מצד שני שתתחנך. הצגנו לפני הילדים סידרה של

חינוך

קריקטורות, המסבירה את התיקוד הרגיל של מערכת-החיסון, ומה קורה בגוף כשהאיידס מתחיל. העברנו שאלונים, הילדים כתבו חיבורים על הנושא „ילד בכיתתך חולה-איידס“. שיחקנו מישחק סימולציה על הנושא ועוד.

● מה היו התגובות?

מדהימות. פתיחות עצומה מצד כולם. במישחק הסימולציה התברר שילד שיחלה כאיידס בכיתה לא ינודה, והיחס אליו יהיה חם ותומך, וזה כבר שווה את הכל. הסתבר שהילדים פחות פחדים מהמחלה. הם גם גילו אופטימיות רבה שיימצא פתרון לאיידס. (רונית אנטלר)

פיליס גלזר:

„ג'ונתן פולארד הוא בדיוק אדם כמוני!“

פרשת ג'ונתן פולארד, מלכוד המלוטטר הפוליטי שבו הצליחה לסבך אותנו, גרמה למבוכה כללית בעם היהודי, לנו הישראלים כאן, וליהודים האמריקאים שם. השבוע פגשתי את העיתונאית פיליס גלזר, כותבת סיפורי הסייב-עונות, שאמרה לי שהיא מרגישה בעניין הזה הרבה יותר גרוע ממני, כי פעם היא מרגישה כישראלית ופעם כיהודיה אמריקאית.

● תסבירי?

למרות שאני חיה כאן כבר 10 שנים ואני ישראלית לכל דבר, אני עדיין מרגישה את הזהות שלי, הישראלית והאמריקאית. ג'ונתן פולארד הוא בדיוק כמוני, הוא פחות או יותר בן גילי, למד בבתי-ספר כמו שאני למדתי, גדל במישפחה יהודית ציונית לא דתית, בדיוק כמוני. למרות שאני לא מכירה אותו, אני מרגישה כאילו הוא מהשכונה, וזה כואב יותר.

זה מבלי להזכיר את אי-הנחות והבושה שאני מרגישה, כיהודיה אמריקאית, ואת הפחד מגל האנטי-שמיות שאני בטוחה לגמרי כי יגיע, למרות מה שאומרים המנהיגים מכל הצדדים.

● ואיך את מרגישה בישראלית?

כמו ישראלים רבים, אני מתארת לעצמי, אני מרגישה שנעי-שינו יהירים, חסרי-אחריות, רשלניים ולא-ראי-כפתוניקים לגבי חיי-אדם. בעצם, אני גם מרגישה שבניגוד למה שאומרים, אנחנו גם לא כל-כך מוכשרים ומוצלחים. ידוע שלכולם יש מרגלים אצל כולם, אבל למה המרגלים שלנו נתפסו?

● נחזור להרגשה שלך כאמריקאית יהודיה. את חושבת שהיהודים מרגישים היום בארצות-הברית, כמו שהרגישו בזמן מישפט אתל ויליוס רוזנברג?

אני הייתי או ילדה קטנה אבל נרמה לי שזה בדיוק מה שהם מרגישים. אני בטוחה גם שהם היו רוצים לעזור למישפחת פולארד, אבל הם מפחדים, לכן אני חושבת שאנחנו, הישראלים,

פרשות

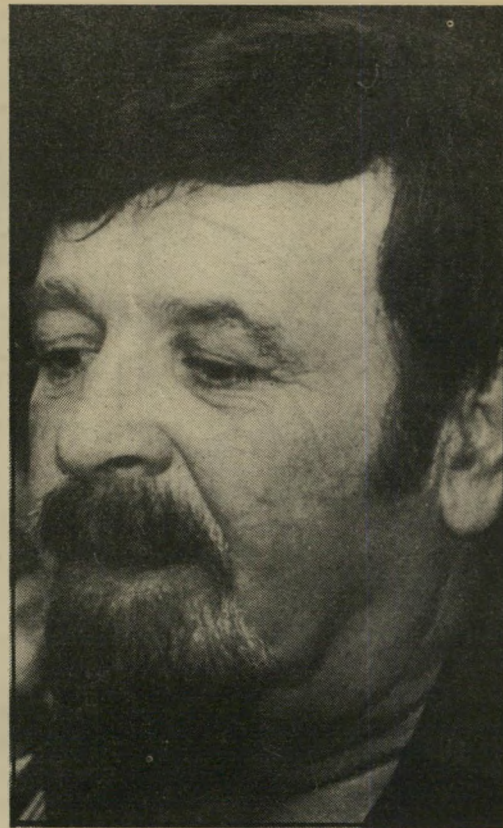
צריכים לעזור.

● את חיה כאן כבר 10 שנים. יש לך המון ביקורת על הארץ, ובכל זאת את מרוצה?

אני חיה כאן ואני מרוצה. יש הרבה דברים שקורים כאן ואני לא מרוצה מהם, אבל זה מקומי ואני שמחה להיות כאן. ועכשיו, אני מוכרחה להגיד, עם יד על הלב, אני הכי מרוצה שאני כאן ולא שם.

● למה?

אני מתכוונת להגיד שכאן אני רק מתביישה מעצמי, ואילו הייתי גרה עכשיו בארצות-הברית, הייתי צריכה להתבייש מכולם. (דניאלה שמ) (דניאלה שמ)

שבח וייס:

„העיתונאים עורכים כאן מין סלקציה חדשה!“

את אולם בנייני האומה בירושלים ממשיכים לפקוד מאות אנשים, מקלטי הרדיו באוטובוסים, במכוניות, בדוכני השוק ובחנויות מכוונים לרשת א. הכל מקשיבים למישפט דמיאניוק, ובעיתונים ממושיכים כותבי-הטורים למיניהם לשאול למה אנחנו צריכים את המישפט, מה התועלת שבו ועוד.

חבר הכנסת שבח וייס, שעבר את מאורעות השואה כילד, יושב יום-יום באולם הקטן שבבנייני האומה, מתחנך לת המישפט ועד סופו.

● ביקשתי לברר מדוע הוא כל הזמן שם.

אני רושם רשימות והירהורים, וכמונתי להוציא בעוד כמה שבועות ספר אוטוביוגרפי. שחלקים ממנו יהיו גם על מישפט דמיאניוק. בעיקר בכי נמצא שם מתוך רחף פנימי שאין לי שליטה עליו, ומתוך רצון להתרפק מחדש על מישפחתי, עמי והעירייה שלי. אבל יש לי טענות כלפי חלק מן העיתונאים המסקרים את המישפט.

● מה כואב לך?

היו עיתונאים שכתבו שהמישפט הזה עלול ליצור בקרב העם מגמות כוחניות, שובניסטיות ולאומיות, כנחיתת. זכור את אשר עשה לך עמלק? אני סבור שמה שנובע מן המישפט זה תהליך חברתי, שאינו נקמני, אלא להיפך, זו מעין סולידריות סביב הסבל, ולא סביב הכוח.

מפריעה לי קבוצת העיתונאים האנתרופולוגים. אלה שכל הזמן מתעסקים בעניין למה אנשים באים לאולם. הם עוסקים כל הזמן במיזן האנשים. אני רואה בזה מין סלקציה חרשה. אני לא מבין מדוע מתעסקים בשאלה למה אנשים באים לשמוע את המישפט, או מה המניעים שלהם. אני לא זוכר שבהפגנה הגדולה בעיקבות צברה ושאתילה נשאלו שאלות כאלו. אף אחר או לא שאל איך באו 400 אלף אנשים, ולמה. זה היה ברור. וגם הפעם זה ברור.

דמיאניוק

● איך, לדעתך, מתנהל המישפט?

בית-המישפט, לדעתי, מקפיד על כל ריקודי-העניו של הפרוצדורה המישפטית, ונותן לנאשם הגנה מלאה, ואל לנו לש-כוח שאותו אדם, היושב על ספסל-הנאשמים, נאשם בפשעים חמורים, ובמובנים רבים אף יותר מאייממן. אייממן היה רק מתכנן. דמיאניוק נאשם בכך שביצע כמו ידיו רצח-המונים. ואני מסייג זאת, כמוכן, אם אכן יתברר שזה הוא. דבר נוסף קורה באולם. יושבים בו אנשים שחלק מהם עברו את השואה, ורק פעמיים בלבד היו קריאות-ביניים או זעקות מן האולם. במישפט הזה אפשר לראות התנהגות מרוסנת למופת, תוך השתלכות בכללי הפרוצדורה המדוקדקים של החוק. (רונית אנטלר)